

31. 3. 2022

DANIJELA SLANA

orgle / organ

**GODALNI
KVARTET EMONA
EMONA STRING
QUARTET**

Mednarodni glasbeni cikel
Festivala Ljubljana 2021/2022
*International Music Cycle of the
Ljubljana Festival 2021/2022*

Viteška dvorana Križank, Cerkev sv. Frančiška Asiškega
in Slovenska filharmonija / *Knights' Hall, Križanke,
Church of St. Francis of Assisi and Slovenian Philharmonic*

14. 10. 2021 – 8. 4. 2022

Program finančno omogoča / *The programme is supported by:*

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.
The Ljubljana Festival was founded by the City of Ljubljana.

Četrtek, 31. marca 2022, ob 20.00
Thursday, 31 March 2022, at 8.00 pm
Cerkev sv. Frančiška Asiškega
Church of St. Francis of Assisi

14. koncert Mednarodnega glasbenega cikla
14th Concert of the International Music Cycle

DANIJELA SLANA

orgle / organ

**GODALNI
KVARTET EMONA
EMONA STRING
QUARTET**

Tim Skalar Demšar, violina / *violin*

Neža Capuder, violina / *violin*

Tilen Udovič, viola

Katarina Kozjek, violončelo / *cello*

Na sporedu / *Programme:*

J. S. Bach: Preludij in fuga v G-duru, BWV 541
Prelude and fugue in G major, BWV 541

J. Rheinberger: Meditacija, op. 167, št. 8
Meditation, Op. 167, No. 8

F. Mendelssohn-Bartholdy: Allegro v B-duru, op. posth.
Allegro in B flat major, Op. posth.

J. S. Bach: Sonata št. 5 v C-duru, BWV 529 / *Sonata No. 5 in C major, BWV 529*

I. Allegro

II. Largo

C. Franck: Koral št. 3 v a-molu, FWV 40
Choral No. 3 in A minor, FWV 40

A. Pärt: Fratres

J. Haydn: Godalni kvartet v D-duru, op. 20, št. 4, Hob. III: 34
String Quartet in D major, Op. 20, No. 4, Hob. III: 34

I. Allegro di molto

II. Un poco adagio affettuoso

III. Minuet: Allegretto alla zingarese

IV. Presto e scherzando

Johann Sebastian Bach (1685–1750) se je leta 1708 iz Mühlhausna preselil v Weimar, kjer je dobil službo dvornega organista. Tam je ustvarjal predvsem orgelska dela, pozneje redno še kantate, imel pa je tudi nekaj učencev. Poznan je bil kot »slaviti weimarski organist«, kakor ga je že leta 1717 imenoval Johann Mattheson. V Bachovem devetletnem weimarskem obdobju je nastalo tudi delo **Preludij in fuga v G-duru, BWV 541**. Sodi med skupno 21 Bachovih orgelskih kompozicij tipa preludij in fuga, ki niso nastale na temelju koralne melodije.

Tudi **Josef Gabriel Rheinberger (1839–1901)** je bil zelo cenjen organist in skladatelj svojega časa. Že kot otrok je kazal izjemno nadarjenost, zgodaj je začel komponirati in že pred prvimi izdanimi delom ustvaril kakšnih sto skladb. Uveljavil se je kot virtuoz na instrumentih s tipkami, a zaradi zdravstvenih težav z roko se je posvetil profesuri na konservatoriju v Münchnu. Hans von Bülow je Rheinbergerja označil za »idealnega učitelja kompozicije, ki mu ni primere ne znotraj ne zunaj Nemčije«. Poleg skladateljevanja in poučevanja je deloval tudi kot dirigent. Danes je Rheinberger poznan predvsem po številnih orgelskih delih. Fluidna **Meditacija št. 8** s prepoznavno temo ima oznako *Alla marcias* in sodi v zbirko **Meditacije, op. 167**, poimenovano tudi **Dvanajst orgelskih recitalov**, s konca leta 1891.

Vpliv romantičnega skladatelja, dirigenta in pianista **Felixa Mendelssohna-Bartholdyja (1809–1847)** je bil daljnosežen. Med drugim je zaslužen za obuditev glasbe velikega Bacha, pomembno je zaznamoval tudi orglesko glasbo. Kot večji organist in inventiven ustvarjalec za orgle se je večkrat predstavil zlasti v Angliji, kjer je preizkusil raznovrstne orgle, tudi sodobnejše gradnje, kot jih je poznal na Nemškem. V Mendelssohnovem orgelskem opusu pomeni največji prispevek k orgelski literaturi šest **Sonat, op. 65**, ki so nastale v letih 1844–45. Energični **Allegro v B-duru** iz leta 1844 je nastal kot sklepni stavek **Sonate št. 4 v B-duru**, a ga je avtor zavrgel in nadomestil; natisnjen je bil posthumno.

Sonata v C-duru, BWV 529, je peta od šestih Bachovih orgelskih sonat BWV 525–530, ki so pravzaprav trisonate za orgle. Napisane so triglasno, pri čemer je basovski glas v pedalu. *Sonata št. 5* je zelo verjetno nastala v Bachovem leipziškem obdobju. Kompleksno grajeno delo odpira *Allegro* v tridelni obliki A-B-A vedrega duha in motoričnega toka z zanimivimi modulacijami. Nekoliko elegični *Largo* je fugatni stavek z dvema osrednjima glasbenima mislima, ki se izmenjujeta, kromatičnim kontrastobjektom ter zaključkom v frigijski kadenci. Sklepni *Allegro* delo zaokroži prav tako v slogu fuge z dvema temama.

Francoski skladatelj **César Franck (1822–1890)** je bil 32 let organist pri sv. Klotildi v Parizu. Njegova poslednja dela so trije orgelski korali, ki jih je ustvaril v zadnjih mesecih življenja. Vsak nosi posvetilo, **Koral št. 3 v a-molu**, dokončan konec septembra 1890, je posvečen Franckovi učenki Augusti Holmès. Začne se v tokatnem slogu s temo, ki jo zaznamujejo pasaže iz terčnih intervalov. Napetost tvorijo statični akordi s postopnim nalaganjem tonov v sozvočja. Prvi, tokatni del prinese tudi večglasni koral. Srednji del kompozicije je ekspresivni, umirjeni *Adagio*, ki uvede tretjo temo. Skladatelj kompozicijo privede do vrhunca v sklepnem delu z vrnitvijo tokate in prepletanjem tem.

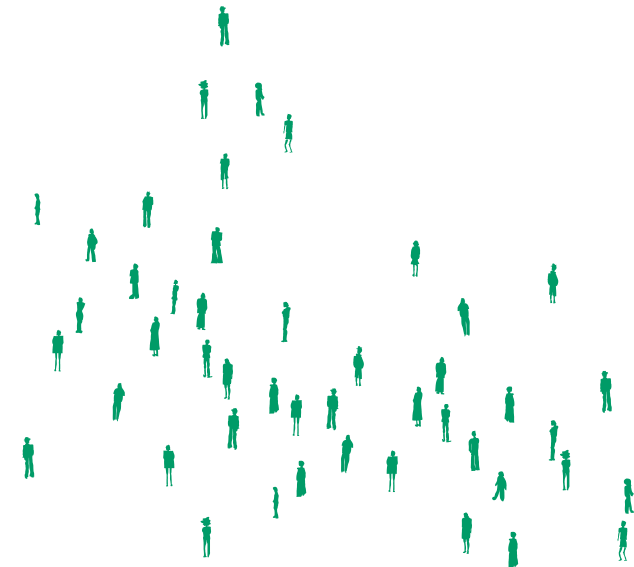
Eden najvidnejših sodobnih skladateljev, estonski ustvarjalec **Arvo Pärt (r. 1935)**, je po ustvarjalni krizi in intenzivnem poglobljanju v gregorijanski koral ter vokalno polifonijo leta 1976 izoblikoval glasbeni jezik, ki se izraža tudi v skladbi **Frates**. Pärtov edinstveni kompozicijski slog z vzporednim vodenjem glasov in elementi repetitivnosti v umirjenem tempu vzbuja spokojnost, kontemplativnost, tudi hipnotične dimenzije. Polimenoval ga je *tintinnabuli* zaradi asociacije na zvonove oziroma preproste tone zvoncev, otrezene nepotrebne in kaotične zapletenosti. Skladbo *Frates* je leta 1977 izvorno ustvaril brez dorečene instrumentacije. Pozneje je delu namenil številne instrumentalne različice, leta 1989 ga je napisal za godalni kvartet, pri čemer imata prva violina in viola znižano uglasitev (*scordatura*). Delo je strukturirano kot niz variacij teme, med katerimi služi kot cezura perkusivni motiv, ki je lahko tudi zgolj en ton. Kljub navidezni preprostosti so v kompoziciji natančno matematično določeni razmerja med glasovi, dolžina fraz itd., s čimer se sočasne glasbene linije zlijejo v enotnost.

»Oče godalnega kvarteta« **Joseph Haydn (1732–1809)** je zaslužen za izoblikovanje in učvrstitev osrednjih glasbenih oblik, ki temeljijo na formi sonate. *Godalne kvartete, op. 20*, iz leta 1772, je napisal v času službovanja pri mogočni družini Esterházy, ki je poletja preživljala v svoji palači v Eisenstadtu, zime pa na Dunaju. Haydn je pri Esterházyjevih deloval skoraj 30 let, od leta 1766 kot kapelnik; njegova glasbena dela pa so bila poznana in izvajana tudi po Evropi. Ravno iz septembra 1772 Charles Burney poroča o odlični izvedbi krasnih Haydnovih kvartetov na Dunaju, najbrž so bili to ravno iz opusa 20. Haydn pa ni zgolj strukturiral glasbenih oblik, kakršna je godalni kvartet, pač pa je tudi dosegel polnejši zvok z izvirnimi povezavami med enakovrednimi instrumenti. Barviti **Godalni kvartet v D-duru** odpira *Allegro di molto* v sonatni obliki, ki prinaša veliko dramatike v presenetljivih izraznih kontrastih. Počasni stavek *Un poco adagio affettuoso* je oblikovan kot niz variacij, polnih spevnega intenzivnega prepleta glasbenih misli med glasbili. *Allegretto alla zingarese* je menuet s triem. Svetli in vedri hitri finale *Presto scherzando*, v katerem je skladatelj vidilno vlogo namenil prvi violini, se tako kot prejšnji trije zaokroži v umirjenem pianu.

Helena Filipčič Gardina

Danijela Slana, rojena v Ljubljani, je od leta 2020 študentka na Univerzi Mozarteum v Salzburgu, kjer študira orgle v razredu profesorja Hannfrieda Luckeja. Svojo glasbeno pot je začela pri sedmih z igranjem klavirja. Orgle se je začela učiti leta 2016 pri profesorju Andreju Benediku, naslednje leto je bila sprejeta na Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, kjer se je izobraževala pri profesorici Nini Frank. Leta 2018 je na Tekmovanju mladih glasbenikov Republike Slovenije Temsig osvojila drugo nagrado ter srebrno plaketo, leta 2021 pa na istoimenskem tekmovanju prvo nagrado ter zlato plaketo. Z igranjem na orgle nastopa in sodeluje v domačem kraju, pa tudi drugje.

Zasedba Godalni kvartet Emona, v kateri igrajo **violinista Tim Skalar Demšar in Neža Capuder, violist Tilen Udovič in violončelista Katarina Kozjek**, je uradno nastala septembra 2018. Pred tem so glasbeniki delovali že v klavirskem kvintetu s pianistom Alvinom Čučičem, pod vodstvom Mihe Haasa, kot kvartet pa se od leta 2018 izobražujejo v razredu doc. Janeza Podleska. Redno nastopajo na glasbenih večerih in festivalih in se izpopolnjujejo pri profesorjih, kot so Janez Podlessek, Emile Cantor, Goran Bakrač, Wendy Enderle-Champney. Leta 2020 so na državnem tekmovanju Temsig osvojili prvo nagrado in prejeli posebno pohvalo za izvedbo skladbe slovenskega skladatelja, maja lani pa so se udeležili mednarodnega tekmovanja Concorso Musicale Palmano in prav tako osvojili prvo nagrado. Vsi člani kvarteta se kot solisti uspešno udeležujejo tekmovanj doma in po svetu ter redno sodelujejo s priznanimi orkestri in zbori v Sloveniji, med drugim z Orkestrom Slovenske filharmonije, Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija, SNG Opera in balet Ljubljana.

NAPOVEDNIK / TO BE ANNOUNCED

8. 4. 2022 ob 19.00 / at 7.00 pm
Slovenska filharmonija / Slovenian Philharmonic

15. koncert Mednarodnega glasbenega cikla Mladi virtuoz
15th Concert of the International Music Cycle Young Virtuosi

SIMFONIČNI ORKESTER KGBL

Slaven Kulenović, dirigent / conductor

Na sporedu / Programme:

L. van Beethoven, W. A. Mozart, P. I. Čajkovski

Glavni sponzor /
General sponsor:

Glavni medijski sponzor /
General media sponsor:

DELO

Sponzor / Sponsor:

V sodelovanju z /
In collaboration with:

TETA FRIDA
inženjerska zbornica

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, marec / March 2022
Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja,
častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic
Director, Honorary member of the European Festivals Association
Besedila / Texts: **HELENA FILIPČIČ GARDINA**
Glasbena producentka / Music producer: **Brina Nataša Zupančič**
Tonski mojster / Sound design: **Matjaž Mastnak**
Asistenta / Assistants: **Martin Florjančič**
Prevod / Translation: **AMIDAS, d.o.o.**
Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d.o.o.**
ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
www.instagram.com/festival_ljubljana/
www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana